ద్వితీయ కాణ్డే - షష్ఠ ప్రశ్నః

హరిః ఓమ్ ॥ సమిధఇతిసమ్-ఇధః । యజతి । వసన్తమ్ । ఏవ । ఋతూనామ్ । అవేతి । రున్ధే । తనూనపాతమితితనూ-నపాతమ్ ।యజతి । గ్రీష్మమ్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే ఇడః । యజతి । వర్షాః । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । బర్హిః । యజతి । శరదమ్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । స్వాహాకారమితిస్వాహా-కారమ్ । యజతి । హేమన్తమ్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । తస్మాత్ । స్వాహాకృతాఇతిస్వాహా-కృతాః । హేమన్న్ । పశవః । అవేతి । సీదన్తి । సమిధఇతిసమ్-ఇధః । యజతి । ఉషసః ।ఏవ । దేవతానామ్ । అవేతి । రున్ధే । తనూనపాతమితితనూ-నపాతమ్ । యజతి । యజ్ఞమ్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే ॥౧॥ ఇడః । యజతి । పశూన్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే ।బర్హిః ।యజతి । ప్రజామితిప్ర-జామ్ । ఏవ । అవేతి రున్ధే । సమానయతఇతిసమ్-ఆనయతే । ఉపభృతఇత్యుప-భృతః । తేజః । వై । ఆజ్యమ్ । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । బర్హిః । ప్రజాస్వితిప్ర-జాసు । ఏవ । తేజః । దధాతి । స్వాహాకారమితి స్వాహా-కారమ్ । యజతి ।వాచమ్ ।ఏవ ।అవేతి । రున్ధే ।దశ । సమితి । పద్యన్తే । దశాక్షరేతి దశ-అక్షరా । విరాడితివి-రాట్ ।అన్నమ్ । విరాడితివి-రాట్ । విరాజేతివి-రాజా । ఏవ । అన్నాద్యమిత్యన్న-అద్యమ్ । అవేతి । రున్ధే । సమిధఇతిసమ్-ఇధః । యజతి । అస్మిన్న్ । ఏవ । లోకే । ప్రతీతి । తిష్ఠతి । తనూనపాతమితితనూ-నపాతమ్ । యజతి ॥౨॥ యజ్ఞే ఏవ । అన్తరిక్షే । ప్రతీతి । తిష్ఠతి । ఇడః । యజతి । పశుషు । ఏవ । ప్రతీతి । తిష్ఠతి । బర్హిః । యజతి । యే । ఏవ । దేవయానాఇతిదేవ-యానాః । పన్థానః । తేషు । ఏవ । ప్రతీతి । తిష్ఠతి । స్వాహాకారమితిస్వాహా-కారమ్ । యజతి । సువర్గఇతిసువః-గే । ఏవ

లోకే । ప్రతీతి । తిష్ఠతి । ఏతావన్తః । వై । దేవలోకాఇతిదేవ-లోకాః । తేషు । ఏవ । యథాపూర్వమితి
యథా-పూర్వమ్ । ప్రతీతి । తిష్ఠతి । దేవాసురాఇతిదేవ-అసురాః । ఏషు । లోకేషు ।
అస్పర్ధన్త । తే । దేవాః । ప్రయాజైరితిప్ర-యాజైః । ఏభ్యః । లోకేభ్యః । అసురాన్ । ప్రేతి ।
అనుదన్త । తత్ । ప్రయాజానామితిప్ర-యాజానామ్ ॥౩॥ ప్రయాజత్వమితిప్రయాజ-
త్వమ్ । యస్య । ఏవమ్ । విదుషః । ప్రయాజాఇతిప్ర-యాజాః । ఇజ్యన్తే । ప్రేతి । ఏభ్యః ।
లోకేభ్యః । భ్రాతృవ్యాన్ । నుదతే । అభిక్రామమిత్యభి-క్రామమ్ । జుహోతి । అభిజిత్యా
ఇత్యభి-జిత్యై । యః । వై । ప్రయాజానామితిప్ర-యాజానామ్ । మిథునమ్ । వేద । ప్రేతి ।
ప్రజయేతిప్ర-జయా । పశుభిరితిపశు-భిః । మిథునైః । జాయతే । సమిధఇతిసమ్-ఇధః ।
బహ్వీః । ఇవ । యజతి । తనూనపాతమితితనూ-నపాతమ్ । ఏకమ్ । ఇవ । మిథునమ్ ।
తత్ । ఇడః । బహ్వీః । ఇవ । యజతి । బర్హిః । ఏకమ్ । ఇవ । మిథునమ్ । తత్ । ఏతత్ ।
వై । ప్రయాజానామితిప్ర-యాజానామ్ । మిథునమ్ । యః । ఏవమ్ । వేద । ప్రేతి ॥౪॥
ప్రజయేతిప్ర-జయా । పశుభిరితిపశు-భిః । మిథునైః । జాయతే । దేవానామ్ । వై ।
అనిష్టాః । దేవతాః । ఆసన్ । అథ । అసురాః । యజ్ఞమ్ । అజిఘాగ్ంసన్ । తే । దేవాః ।
గాయత్రీమ్ । వీతి । ఔహన్ । పఞ్చ । అక్షరాణి । ప్రాచీనాని । త్రీణి । ప్రతీచీనాని । తతః ।
వర్మ । యజ్ఞాయ । అభవత్ । వర్మ । యజమానాయ । యత్ । ప్రయాజానూయాజాఇతి
ప్రయాజ-అనూయాజాః । ఇజ్యన్తే । వర్మ । ఏవ । తత్ । యజ్ఞాయ । క్రియతే । వర్మ ।
యజమానాయ । భ్రాతృవ్యాభిభూత్యాఇతిభ్రాతృవ్య-అభిభూత్యై । తస్మాత్ । వరూథమ్ ।
పురస్తాత్ । వర్షీయః । పశ్చాత్ । హ్రసీయః । దేవాః । వై । పురా । రక్షోభ్యఇతిరక్షః-భ్యః ॥౫॥
ఇతి । స్వాహాకారేణేతిస్వాహా-కారేణ । ప్రయాజేష్వితిప్ర-యాజేషు । యజ్ఞమ్ । సగ్గ్‌స్థాప్యమితి

సమ్-స్థాప్యమ్ । అపశ్యన్న్ । తమ్ । స్వాహాకారేణేతిస్వాహా-కారేణ । ప్రయాజేష్వితిప్ర-యాజేషు । సమితి । అస్థాపయన్న్ । వీతి । వై । ఏతత్ । యజ్ఞమ్ । ఛిన్దన్తి । యత్ । స్వాహాకారేణేతిస్వాహా-కారేణ । ప్రయాజేష్వితిప్ర-యాజేషు । సగ్ంస్థాపయన్తీతిసమ్-స్థాపయన్తి ప్రయాజానితిప్ర-యాజాన్ । ఇష్ట్వా । హవీగ్ంషి । అభీతి । ఘారయతి । యజ్ఞస్య । సన్తత్యా ఇతి సమ్-తత్యై । అథో ఇతి । హవిః । ఏవ । అకః । అథో ఇతి । యథాపూర్వమితియథా-పూర్వమ్ । ఉపేతి । ఏతి । పితా । వై । ప్రయాజా ఇతిప్ర-యాజాః । ప్రజేతిప్ర-జా । అనుయాజా ఇత్యను-యాజాః । యత్ । ప్రయాజానితిప్ర-యాజాన్ । ఇష్ట్వా । హవీగ్ంషి । అభిఘారయతీత్యభి-ఘారయతి । పితా । ఏవ । తత్ । పుత్రేణ । సాధారణమ్ ॥౬॥ కురుతే । తస్మాత్ ఆహుః । యః । చ । ఏవమ్ । వేద । యః । చ । న । కథా । పుత్రస్య । కేవలమ్ । కథా । సాధారణమ్ । పితుః । ఇతి । అస్కన్నమ్ । ఏవ । తత్ । యత్ । ప్రయాజేష్వితిప్ర-యాజేషు ఇష్టేషు । స్కన్దతి । గాయత్రీ । ఏవ । తేన । గర్భమ్ । ధత్తే । సా । ప్రజామితిప్ర-జామ్ । పశూన్ । యజమానాయ । ప్రేతి । జనయతి ॥౭॥

యజతియజ్ఞమేవావరున్ధే తనూనపాతంయజతిప్రయాజానామేవంవేద ప్రరక్షేర్థ్య స్సాధారణమ్పఞ్చత్రిగ్ంశచ్చ ॥౧॥

చక్షుషీ ఇతి । వై । ఏతేఇతి । యజ్ఞస్య । యత్ । ఆజ్యభాగావిత్యాజ్య-భాగౌ । యత్ । ఆజ్యభాగావిత్యాజ్య-భాగౌ । యజతి । చక్షుషీఇతి । ఏవ । తత్ । యజ్ఞస్య । ప్రతీతి । దధాతి పూర్వార్ధఇతిపూర్వ-అర్ధే । జుహోతి । తస్మాత్ । పూర్వార్ధఇతిపూర్వ-అర్ధే । చక్షుషీఇతి । ప్రబాహుగితిప్ర-బాహుక్ । జుహోతి । తస్మాత్ । ప్రబాహుగితిప్ర-బాహుక్ । చక్షుషీఇతి । దేవలోకమితిదేవ-లోకమ్ । వై । అగ్నినా । యజమానః । అన్వితి । పశ్యతి । పితృలోకమితి

ఊర్ధ్వ-లోకమ్ । సోమేన । ఉత్తరార్ధఇత్యుత్తర-అర్ధే । అగ్నయే । జుహోతి । దక్షిణార్ధఇతిదక్షిణ-అర్ధే । సోమాయ । ఏవమ్ । ఇవ । హి । ఇమౌ । లోకౌ । అనయోః । లోకయోః । అనుఖ్యాత్యా ఇత్యను-ఖ్యాత్యై । రాజానౌ । వై । ఏతౌ । దేవతానామ్ ॥౧॥ యత్ । అగ్నీషోమావిత్యగ్నీ-సోమౌ । అన్తరా । దేవతాః । ఇజ్యేతే । దేవతానామ్ । విధృత్యాఇతివి-ధృత్యై । తస్మాత్ । రాజ్ఞా । మనుష్యాః । విధృతాఇతివి-ధృతాః । బ్రహ్మవాదినఇతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । కిమ్ । తత్ । యజ్ఞే । యజమానః । కురుతే । యేన । అన్యతోదతఇత్యన్యతః-దతః । చ । పశూన్ । దాధార । ఉభయతోదతఇత్యుభయతః-దతః । చ । ఇతి । ఋచమ్ । అనూచ్యేత్యను-ఉచ్య । ఆజ్యభాగస్యేత్యాజ్య-భాగస్య । జుషాణేన । యజతి । తేన । అన్యతోదతఇత్యన్యతః-దతః । దాధార । ఋచమ్ । అనూచ్యేత్యను-ఉచ్య । హవిషః । ఋచా । యజతి । తేన । ఉభయతోదతఇత్యుభయతః-దతః । దాధార । మూర్ధన్వతీతిమూర్ధన్-వతీ । పురోనువాక్యేతిపురః-అనువాక్యా । భవతి । మూర్ధానమ్ । ఏవ । ఏనమ్ । సమానానామ్ । కరోతి ॥౨॥ నియుత్వత్యేతిని-యుత్వత్యా । యజతి । భ్రాతృవ్యస్య । ఏవ । పశూన్ । నీతి । యువతే । కేశినమ్ । హ దార్భ్యమ్ । కేశీ । సాత్యకామిరితిసాత్య-కామిః । ఉవాచ । సప్తపదామితిసప్త-పదామ్ । తే శక్వరీమ్ । శ్వః । యజ్ఞే । ప్రయోక్తాసఇతిప్ర-యోక్తాసే । యస్యై । వీర్యేణ । ప్రేతి । జాతాన్ భ్రాతృవ్యాన్ । నుదతే । ప్రతీతి । జనిష్యమాణాన్ । యస్యై । వీర్యేణ । ఉభయోః । లోకయోః జ్యోతిః । ధత్తే । యస్యై । వీర్యేణ । పూర్వార్ధేనేతిపూర్వ-అర్ధేన । అనడ్వాన్ । భునక్తి । జఘనార్ధేనేతిజఘన-అర్ధేన । ధేనుః । ఇతి । పురస్తాల్లక్ష్మేతిపురస్తాత్-లక్ష్మా । పురోనువాక్యేతి పురః-అనువాక్యా । భవతి । జాతాన్ । ఏవ । భ్రాతృవ్యాన్ । ప్రేతి । నుదతే । ఉపరిష్టాల్లక్ష్మేత్యుపరిష్టాత్-లక్ష్మా ॥౩॥ యాజ్యా । జనిష్యమాణాన్ । ఏవ । ప్రతీతి । నుదతే । పురస్తాల్లక్ష్మేతి

పురస్తాత్-లక్ష్మా । పురోనువాక్యేతిపురః-అనువాక్యా । భవతి । అస్మిన్న్ । ఏవ । లోకే । జ్యోతిః । ధత్తే । ఉపరిష్టాల్లక్ష్మేత్యుపరిష్టాత్-లక్ష్మా । యాజ్యా । అముష్మిన్న్ । ఏవ । లోకే । జ్యోతిః । ధత్తే । జ్యోతిష్మన్తౌ । అస్మై । ఇమౌ । లోకౌ । భవతః । యః । ఏవమ్ । వేద । పురస్తా ల్లక్ష్మేతిపురస్తాత్-లక్ష్మా । పురోనువాక్యేతిపురః-అనువాక్యా । భవతి । తస్మాత్ । పూర్వార్ధేనేతి పూర్వ-అర్ధేన । అనడ్వాన్ । భునక్తి । ఉపరిష్టాల్లక్ష్మేత్యుపరిష్టాత్-లక్ష్మా । యాజ్యా । తస్మాత్ । జఘనార్ధేనేతిజఘన-అర్ధేన । ధేనుః ।యః ।ఏవమ్ ।వేద ।భుఙ్క్త ।ఏనమ్ । ఏతౌ । వజ్రః । ఆజ్యమ్ । వజ్రః । ఆజ్యభాగావిత్యాజ్య-భాగౌ ॥౧౧॥ వజ్రః । వషట్కారఇతివషట్-కారః । త్రివృతమితిత్రి-వృతమ్ । ఏవ । వజ్రమ్ । సమ్భృత్యేతిసమ్-భృత్య । భ్రాతృవ్యాయ । ప్రేతి । హరతి । అఛమ్బట్కారమిత్యఛమ్బట్-కారమ్ । అపగూర్యేత్యప-గూర్య । వషట్ । కరోతి । స్తృత్యై ।గాయత్రీ । పురోనువాక్యేతిపురః-అనువాక్యా ।భవతి । త్రిష్టుక్ । యాజ్యా । బ్రహ్మన్న్ ఏవ । క్షత్రమ్ । అన్వారమ్భయతీత్యను-ఆరమ్భయతి । తస్మాత్ । బ్రాహ్మణః । ముఖ్యః । ముఖ్యః । భవతి । యః । ఏవమ్ । వేద । ప్రేతి ।ఏవ ।ఏనమ్ । పురోనువాక్యయేతిపురః-అనువాక్యయా । ఆహ । ప్రేతి । నయతి । యాజ్యయా । గమయతి । వషట్కారేణేతివషట్-కారేణ । ఏతి । ఏవ । ఏనమ్ । పురోనువాక్యయేతిపురః-అనువాక్యయా । దత్తే । ప్రేతి । యచ్ఛతి । యాజ్యయా । ప్రతీతి ॥౧౨॥ వషట్కారేణేతివషట్-కారేణ । స్థాపయతి । త్రిపదేతిత్రి - పదా । పురోనువాక్యేతిపురః-అనువాక్యా ।భవతి ।త్రయః ।ఇమే । లోకాః । ఏషు । ఏవ । లోకేషు ।ప్రతీతి । తిష్ఠతి । చతుష్పదేతిచతుః-పదా । యాజ్యా । చతుష్పదఇతి చతుః-పదః । ఏవ । పశూన్ ।అవేతి । రున్ధే । ద్వ్యక్షరఇతిద్వి-అక్షరః । వషట్కారఇతివషట్-కారః । ద్విపాదితిద్వి-పాత్ । యజమానః । పశుషు । ఏవ । ఉపరిష్టాత్ । ప్రతీతి । తిష్ఠతి

గాయత్రీ । పురోనువాక్యేతిపురః-అనువాక్యా । భవతి । త్రిష్టుక్ । యాజ్యా । ఏషా । వై । సప్తపదేతిసప్త-పదా ।శక్వరీ । యత్ । వై । ఏతయా । దేవాః । అశిక్షన్న్ । తత్ । అశక్నువన్న్ । యః । ఏవమ్ । వేద । శక్నోతి । ఏవ । యత్ । శిక్షతి ॥౧౨॥

॥ దేవతానాం కరోత్యుపరిష్టాల్లక్ష్మాజ్యభాగౌ ప్రతిశక్నోత్యేవ ద్వేచ ॥౨॥

ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । దేవేభ్యః । యజ్ఞాన్ ।వ్యాదిశదితివి-అదిశత్ ।సః । ఆత్మన్న్ । ఆజ్యమ్ । అధత్త । తమ్ । దేవాః । అబ్రువన్న్ । ఏషః । వావ । యజ్ఞః ।యత్ । ఆజ్యమ్ । అపి । ఏవ । నః । అత్ర । అస్తు । ఇతి । సః । అబ్రవీత్ । యజాన్ । వః । ఆజ్యభాగావిత్యాజ్య-భాగౌ । ఉపేతి । స్తృణాన్ । అభీతి । ఘారయాన్ । ఇతి । తస్మాత్ । యజన్తి । ఆజ్యభాగావి త్యాజ్య-భాగౌ ।ఉపేతి । స్తృణన్తి ।అభీతి ।ఘారయన్తి । బ్రహ్మవాదినఇతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । కస్మాత్ । సత్యాత్ । యాతయామానీతియాత-యామాని । అన్యాని । హవీగ్ంషి అయాతయామమిత్యయాత-యామమ్ ।ఆజ్యమ్ ।ఇతి । ప్రాజాపత్యమితిప్రాజా-పత్యమ్॥౧౩॥ ఇతి । బ్రూయాత్ ।అయాతయామేత్యయాత-యామా ।హి ।దేవానామ్ । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । ఇతి । ఛన్దాగ్ంసి । దేవేభ్యః । అపేతి । అక్రామన్న్ । న । వః । అభాగాని । హవ్యమ్ వక్ష్యామః । ఇతి । తేభ్యః । ఏతత్ । చతురవత్తమితిచతుః-అవత్తమ్ । అధారయన్న్ । పురోను వాక్యాయాఇతిపురః-అనువాక్యాయై । యాజ్యాయై । దేవతాయై । వషట్కారాయేతివషట్-కారాయ । యత్ । చతురవత్తమితిచతుః-అవత్తమ్ । జుహోతి । ఛన్దాగ్ంసి । ఏవ । తత్ ప్రీణాతి । తాని ।అస్య ।ప్రీతాని । దేవేభ్యః ।హవ్యమ్ ।వహన్తి । అఙ్గిరసః । వై । ఇతః । ఉత్తమా ఇత్యుత్-తమాః । సువర్గమితిసువః-గమ్ । లోకమ్ । ఆయన్న్ । తత్ । ఋషయః । యజ్ఞవాస్త్వితి యజ్ఞ-వాస్తు । అభ్యవాయన్నిత్యభి-అవాయన్న్ । తే ॥౧౪॥ అపశ్యన్న్ ।

పురోడాశమ్ । కూర్మమ్ । భూతమ్ । సర్పన్తమ్ । తమ్ । అబ్రువన్న్ । ఇన్ద్రాయ । ధ్రియస్వ
బృహస్పతయే । ధ్రియస్వ । విశ్వేభ్యః । దేవేభ్యః । ధ్రియస్వ । ఇతి । సః । న । అధ్రియత ।
తమ్ । అబ్రువన్న్ । అగ్నయే । ధ్రియస్వ । ఇతి । సః । అగ్నయే । అధ్రియత । యత్ ।
ఆగ్నేయః । అష్టాకపాల ఇత్యష్టా-కపాలః । అమావాస్యాయామిత్యమా-వాస్యాయామ్ । చ
పౌర్ణమాస్యామితి పౌర్ణ-మాస్యామ్ । చ । అచ్యుతః । భవతి । సువర్గస్యేతి సువః-గస్య । లోకస్య
అభిజిత్యా ఇత్యభి-జిత్యై । తమ్ । అబ్రువన్న్ । కథా । అహాస్థాః । ఇతి । అనుపాక్త ఇత్యనుప-
అక్తః । అభూవమ్ । ఇతి । అబ్రవీత్ । యథా । అక్షః । అనుపాక్త ఇత్యనుప-అక్తః ॥౧౬॥ అవార్తీ
త్యవ-ఋచ్ఛతి । ఏవమ్ । అవేత్ । అరమ్ । ఇతి । ఉపరిష్టాత్ । అభ్యజ్యేత్యభి-అజ్య ।
అధస్తాత్ । ఉపేత్ । అనక్తి । సువర్గస్యేతి సువః-గస్య । లోకస్య । సమష్ట్యా ఇతి సమ్-అష్ట్యై ।
సర్వాణి । కపాలాని । అభి । ప్రథయన్తి । తావతః । పురోడాశాన్ । అముష్మిన్న్ । లోకే ।
అభి । జయన్తి । యః । విదగ్ధ ఇతి వి-దగ్ధః । సః । నైర్ఋత ఇతి నైః-ఋతః । యః । అశృతః
సః । రౌద్రః । యః । శృతః । సః । సదేవ ఇతి స-దేవః । తస్మాత్ । అవిదహతేత్యవి-దహతా
శృతంకృత్వా ఇతి శృతమ్-కృత్యా । సదేవత్వాయేతి సదేవ-త్వాయ । భస్మనా । అభి । వాసయన్తి
తస్మాత్ । మాగ్ంసేన । అస్థి । ఛన్నమ్ । వేదేన । అభి । వాసయన్తి । తస్మాత్ ॥౧౭॥ కేశైః ।
శిరః । ఛన్నమ్ । ప్రచ్యుతమితి ప్ర-చ్యుతమ్ । వై । ఏతత్ । అస్మాత్ । లోకాత్ । అగతమ్ ।
దేవలోకమితి దేవ-లోకమ్ । యత్ । శృతమ్ । హవిః । అనభిఘారితమిత్యనభి-ఘారితమ్
అభిఘార్యేత్యభి-ఘార్య । ఉదితి । వాసయన్తి । దేవత్రేతి దేవ-త్రా । ఏవ । ఏనత్ । గమయన్తి
యది । ఏకమ్ । కపాలమ్ । నశ్యేత్ । ఏకః । మాసః । సంవత్సరస్యేతి సమ్-వత్సరస్య ।
అనవేత ఇత్యనవ-ఇతః । స్యాత్ । అథ । యజమానః । ప్రేతి । మీయేత । యత్ । ద్వే ఇతి

నక్షత్రాణామ్ । ద్వౌ । మాసౌ । సంవత్సరస్యేతి సమ్-వత్సరస్య । [illegible] । [illegible]
అథ । యజమానః । ప్రేతి । మీయేత । సంఖ్యాయేతి సమ్-ఖ్యాయ । ఉదితి । [illegible]
యజమానస్య ॥౧౮॥ గోష్ఠధాయ । యదితి । నక్షత్ర । ఆశ్విసమ్ । ద్వికపాలమితి ద్వి-
కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । ద్యావాపృథివ్యమితి ద్యావా-పృథివ్యమ్ । ఏకకపాలమిత్యేక-
కపాలమ్ । అశ్వినౌ । వై । దేవానామ్ । భిషజౌ । తాభ్యామ్ । ఏవ । అస్మై । భేషజమ్ । కరోతి
ద్యావాపృథివ్య ఇతి ద్యావా-పృథివ్యః । ఏకకపాల ఇత్యేక-కపాలః । భవతి । అనయోః । హి
ఏతత్ । నక్షత్రి । యత్ । నక్షత్రి । అనయోః । ఏవ । ఏనత్ । విన్దతి । ప్రతిష్ఠిత్యా ఇతి ప్రతి-
స్థిత్యై ॥౧౯॥

॥ప్రాజాపత్యం తే [illegible] ॥

దేవస్య । త్వా । సవితుః । ప్రసవ ఇతి ప్ర-సవే । ఇతి । స్యామ్ । ఏతి । దత్తే । ప్రసూత్యా ఇతి
ప్ర-సూత్యై । అశ్వినోః । బాహుభ్యామితి బాహు-భ్యామ్ । ఇతి । ఆహ । అశ్వినౌ । హి ।
దేవానామ్ । అధ్వర్యూ ఇతి । ఆస్తామ్ । పూష్ణః । హస్తాభ్యామ్ । ఇతి । ఆహ । యత్యై । శతభృష్టి
రితి శత-భృష్టిః । అసి । వానస్పత్యః । ద్విషతః । వధః । ఇతి । ఆహ । వజ్రమ్ । ఏవ । తత్
సమితి । శ్యతి । భ్రాతృవ్యాయ । ప్రహరిష్యన్నితి ప్ర-హరిష్యన్ । స్తమ్బయజురితి స్తమ్బ-
యజుః । హరతి । ఏతావతీ । వై । పృథివీ । యావతీ । వేదిః । తస్యాః । ఏతావతః । ఏవ
భ్రాతృవ్యమ్ । నిరితి । భజతి ॥౨౦॥ తస్మాత్ । న । అభాగమ్ । నిరితి । భజన్తి । త్రిః । హరతి
త్రయః । ఇమే । లోకాః । ఏభ్యః । ఏవ । ఏనమ్ । లోకేభ్యః । నిరితి । భజతి । తూష్ణీమ్ ।
చతుర్థమ్ । హరతి । అపరిమితాదిత్యపరి-మితాత్ । ఏవ । ఏనమ్ । నిరితి । భజతి । ఉదితి ।
హన్తి । యత్ । ఏవ । అస్యాః । అమేధ్యమ్ । తత్ । అపేతి । హన్తి । ఉదితి । హన్తి । తస్మాత్

ఓషధయః । పరేతి । భవన్తి । మూలమ్ । ఛిన్దన్తి । భ్రాతృవ్యస్య । ఏవ । మూలమ్ । ఛిన్దన్తి
పితృదేవత్యేతిపితృ-దేవత్యా । అతిఖాతేత్యతి-ఖాతా । ఇయతీమ్ । ఖనతి । ప్రజాపతినేతిప్రజా-
పతినా ॥ ౨౧ ॥ యజ్ఞముఖేనేతియజ్ఞ-ముఖేన । సమ్మితామితిసమ్-మితామ్ । ఆ । ప్రతిష్ఠాయా
ఇతిప్రతి-స్థాయై । ఖనతి । యజమానమ్ । ఏవ । ప్రతిష్ఠామితిప్రతి-స్థామ్ । గమయతి ।
దక్షిణతః । వర్షీయసీమ్ । కరోతి । దేవయజనస్యేతిదేవ-యజనస్య । ఏవ । రూపమ్ ।
అకః । పురీషవతీమితిపురీష-వతీమ్ । కరోతి । ప్రజేతిప్ర-జా । వై । పశవః । పురీషమ్ । ప్రజయేతి
ప్ర-జయా । ఏవ । ఏనమ్ । పశుభిరితిపశు-భిః । పురీషవన్తమితిపురీష-వన్తమ్ । కరోతి ।
ఉత్తరమిత్యుత్-తరమ్ । పరిగ్రాహమితిపరి-గ్రాహమ్ । పరీతి । గృహ్ణాతి । ఏతావతీ । వై ।
పృథివీ । యావతీ । వేదిః । తస్యాః । ఏతావతః । ఏవ । భ్రాతృవ్యమ్ । నిర్భజ్యేతినిః-భజ్య
ఆత్మనే । ఉత్తరమిత్యుత్-తరమ్ । పరిగ్రాహమితిపరి-గ్రాహమ్ । పరీతి । గృహ్ణాతి । క్రూరమ్
ఇవ । వై ॥ ౨౨ ॥ ఏతత్ । కరోతి । యత్ । వేదిమ్ । కరోతి । ధాః । అసి । స్వధేతిస్వ-ధా
అసి । ఇతి । యోయుప్యతే । శాన్త్యై । ప్రోక్షణీరితిప్ర-ఉక్షణీః । ఆ । సాదయతి । ఆపః ।
వై । రక్షోఘ్నీరితిరక్షః-ఘ్నీః । రక్షసామ్ । అపహత్యా ఇత్యప-హత్యై । స్ఫ్యస్య । వర్త్మన్ ।
సాదయతి । యజ్ఞస్య । సన్తత్యా ఇతిసమ్-తత్యై । యమ్ । ద్విష్యాత్ । తమ్ । ధ్యాయేత్ ।
శుచా । ఏవ । ఏనమ్ । అర్పయతి ॥ ౨౩ ॥

॥ భజన్తి ప్రజాపతి నేవ వైత్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౪ ॥

బ్రహ్మవాదిన ఇతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । అద్భిరిత్యత్-భిః । హవీగ్ంషి । ప్రేతి । ఔక్షీః ।
కేన । అపః । ఇతి । బ్రహ్మణా । ఇతి । బ్రూయాత్ । అద్భిరిత్యత్-భిః । హి । ఏవ । హవీగ్ంషి
ప్రోక్షతీతిప్ర-ఉక్షతి । బ్రహ్మణా । అపః । ఇధ్మాబర్హిరితీధ్మా-బర్హిః । ప్రేతి । ఉక్షతి ।

మేధ్యామ్ । ఏవ । ఏనత్ । కరోతి । వేదిమ్ । ప్రేతి । ఉక్షతి । రుక్షా । వై । ఏషా । అలోమకా
అమేధ్యా । యత్ । వేదిః । మేధ్యామ్ । ఏవ । ఏనామ్ । కరోతి । దివే । త్వా । అన్తరిక్షాయ
త్వా । పృథివ్యై । త్వా । ఇతి । బర్హిః । ఆసాద్యేత్యా-సాద్య । ప్రేతి ॥౨౪॥ ఉక్షతి । ఏభ్యః ।
ఏవ । ఏనత్ । లోకేభ్యః । ప్రేతి । ఉక్షతి । క్రూరమ్ । ఇవ । వై । ఏతత్ । కరోతి । యత్ ।
ఖనతి । అపః । నీతి । నయతి । శాన్త్యై । పురస్తాత్ । ప్రస్తరమితిప్ర-స్తరమ్ । గృహ్ణాతి । ముఖ్యమ్ ।
ఏవ । ఏనమ్ । కరోతి । ఇయన్తమ్ । గృహ్ణాతి । ప్రజాపతినేతిప్రజా-పతినా । యజ్ఞముఖేనేతి
యజ్ఞ-ముఖేన । సమ్మితమితిసమ్-మితమ్ । బర్హిః । స్తృణాతి । ప్రజా ఇతిప్ర-జాః । వై
బర్హిః । పృథివీ । వేదిః । ప్రజా ఇతిప్ర-జాః । ఏవ । పృథివ్యామ్ । ప్రతీతి । స్థాపయతి । అనతి
దృశ్ఞమిత్యనతి-దృశ్ఞమ్ । స్తృణాతి । ప్రజయేతిప్ర-జయా । ఏవ । ఏనమ్ । పశుభిరితిపశు-
భిః । అనతిదృశ్ఞమిత్యనతి-దృశ్ఞమ్ । కరోతి ॥౨౫॥ ఉత్తరమిత్యుత్-తరమ్ । బర్హిషః ।
ప్రస్తరమితిప్ర-స్తరమ్ । సాదయతి । ప్రజా ఇతిప్ర-జాః । వై । బర్హిః । యజమానః । ప్రస్తర
ఇతిప్ర-స్తరః । యజమానమ్ । ఏవ । అయజమానాత్ । ఉత్తరమిత్యుత్-తరమ్ । కరోతి ।
తస్మాత్ । యజమానః । అయజమానాత్ । ఉత్తర ఇత్యుత్-తరః । అన్తః । దధాతి । వ్యావృత్త్యా
ఇతివి-ఆవృత్త్యై । అనక్తి । హవిష్కృతమితిహవిః-కృతమ్ । ఏవ । ఏనమ్ । సువర్గమితిసువః-
గమ్ । లోకమ్ । గమయతి । త్రేధా । అనక్తి । త్రయః । ఇమే । లోకాః । ఏభ్యః । ఏవ । ఏనమ్ ।
లోకేభ్యః । అనక్తి । న । ప్రతీతి । శృణాతి । యత్ । ప్రతిశృణీయాదితిప్రతి-శృణీయాత్ ।
అనూర్ధ్వంభావుకమిత్యనూర్ధ్వమ్-భావుకమ్ । యజమానస్య । స్యాత్ । ఉపరి । ఇవ । ప్రేతి ।
హరతి ॥౨౬॥ ఉపరి । ఇవ । హి । సువర్గ ఇతిసువః-గః । లోకః । నీతి । యచ్ఛతి । వృష్టిమ్ ।
ఏవ । అస్మై । నీతి । యచ్ఛతి । న । అత్యగ్రమిత్యతి-అగ్రమ్ । ప్రేతి । హరేత్ । యత్ । అత్యగ్ర

మిత్యగ్ర-అగ్రమ్ । ప్రహరేదితి ప్ర-హరేత్ । అత్యాసారిణీత్యతి-ఆసారిణీ । అధ్వర్యోః । నాశుకా
స్యాత్ । న । పురస్తాత్ । ప్రతీతి । అస్యేత్ । యత్ । పురస్తాత్ । ప్రత్యస్యేదితి ప్రతి-అస్యేత్ ।
సువర్గాదితి సువః-గాత్ । లోకాత్ । యజమానమ్ । ప్రతీతి । నుదేత్ । ప్రాఞ్చమ్ । ప్రేతి ।
హరతి । యజమానమ్ । ఏవ । సువర్గమితి సువః-గమ్ । లోకమ్ । గమయతి । న । విష్వఞ్చమ్ ।
వీతి । యుయాత్ । యత్ । విష్వఞ్చమ్ । వియుయాదితి వి-యుయాత్ ॥ ౩౪॥ స్త్రీ । అస్య
జాయేత । ఊర్ధ్వమ్ । ఉదితి । యౌతి । ఊర్ధ్వమ్ । ఇవ । హి । పుంసః । పుమాన్ । ఏవ । అస్య
జాయతే । యత్ । స్ఫ్యేన । వా । ఉపవేషేణేత్యుప-వేషేణ । వా । యోయుప్యేత । స్తృతిః ।
ఏవ । అస్య । సా । హస్తేన । యోయుప్యతే । యజమానస్య । గోపీథాయ । బ్రహ్మవాదిన ఇతి
బ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । కిమ్ । యజ్ఞస్య । యజమానః । ఇతి । ప్రస్తర ఇతి ప్ర-స్తరః । ఇతి ।
తస్య । క్వ । సువర్గ ఇతి సువః-గః । లోకః । ఇతి । ఆహవనీయ ఇత్యా-హవనీయః । ఇతి ।
బ్రూయాత్ । యత్ । ప్రస్తరమితి ప్ర-స్తరమ్ । ఆహవనీయ ఇత్యా-హవనీయే । ప్రహరతీతి ప్ర-
హరతి । యజమానమ్ । ఏవ ॥ ౩౫॥ సువర్గమితి సువః-గమ్ । లోకమ్ । గమయతి । వీతి ।
వై । ఏతత్ । యజమానః । లిశతే । యత్ । ప్రస్తరమితి ప్ర-స్తరమ్ । యోయుప్యన్తే । బర్హిః ।
అను । ప్రేతి । హరతి । శాన్త్యై । అనారమ్భుణ ఇత్యనా-రమ్భుణః । ఇవ । వై । ఏతర్హి ।
అధ్వర్యుః । సః । ఈశ్వరః । వేపనః । భవితోః । ధ్రువా । అసి । ఇతి । ఇమామ్ । అభీతి । మృశతి ।
ఇయమ్ । వై । ధ్రువా । అస్యామ్ । ఏవ । ప్రతీతి । తిష్ఠతి । న । వేపనః । భవతి । అగా౩న్
అగ్నీదిత్యగ్ని-ఇత్ । ఇతి । ఆహ । యత్ । బ్రూయాత్ । అగన్న్ । అగ్నిః । ఇతి । అగ్నౌ ।
అగ్నిమ్ । గమయేత్ । నిరితి । యజమానమ్ । సువర్గాదితి సువః-గాత్ । లోకాత్ । భజేత్
అగన్న్ । ఇతి । ఏవ । బ్రూయాత్ । యజమానమ్ । ఏవ । సువర్గమితి సువః-గమ్ । లోకమ్

గమయతి ॥౨౯॥

॥ అసాద్యప్రాసనిద్ధృత్యంకరోతిహరతివియుయాద్యజమానమేవాగ్నిరిలిసప్తదశచ ॥౫॥

అగ్నేః । త్రయః । జ్యాయాగ్ంసః । భ్రాతరః । ఆసన్న్ । తే । దేవేభ్యః । హవ్యమ్ । వహన్తః । ప్రేతి । అమీయన్త । సః । అగ్నిః । అబిభేత్ । ఇత్థమ్ । వావ । స్యః । ఆర్తిమ్ । ఏతి । అరిష్యతి । ఇతి । సః । నిలాయత । సః । అపః । ప్రేతి । అవిశత్ । తమ్ । దేవతాః । ప్రైషమితిప్ర-ఏషమ్ । ఐచ్ఛన్న్ । తమ్ । మత్స్యః । ప్రేతి । అబ్రవీత్ । తమ్ । అశపత్ । ధియాధియేతిధియా-ధియా । త్వా । వధ్యాసుః । యః । మా । ప్రేతి । అవోచః । ఇతి । తస్మాత్ । మత్స్యమ్ । ధియాధియేతి ధియా-ధియా । ఘ్నన్తి । శప్తః ॥౩౦॥ హి । తమ్ । అన్వితి । అవిన్దన్న్ । తమ్ । అబ్రువన్న్ । ఉపేతి । నః । ఏతి । వర్తస్వ । హవ్యమ్ । నః । వహ । ఇతి । సః । అబ్రవీత్ । వరమ్ । వృణై । యత్ । ఏవ । గృహీతస్య । అహుతస్య । బహిఃపరిధీతిబహిః-పరిధి । స్కన్దాత్ । తత్ । మే । భ్రాతృణామ్ । భాగధేయమితిభాగ-ధేయమ్ । అసత్ । ఇతి । తస్మాత్ । యత్ । గృహీతస్య । అహుతస్య । బహిఃపరిధీతిబహిః-పరిధి । స్కన్దతి । తేషామ్ । తత్ । భాగధేయమితిభాగ-ధేయమ్ । తాన్ । ఏవ । తేన । ప్రీణాతి । పరిధీనితి పరి-ధీన్ । పరీతి । దధాతి । రక్షసామ్ । అపహత్యా ఇత్యప-హత్యై । సమితి । స్పర్శయతి ॥౩౧॥ రక్షసామ్ । అనన్వవచారాయేత్యనను-అవచారాయ । న । పురస్తాత్ । పరీతి । దధాతి । ఆదిత్యః । హి । ఏవ । ఉద్యన్నిత్యుత్-యన్న్ । పురస్తాత్ । రక్షాగ్ంసి । అపహన్తీత్యప-హన్తి । ఊర్ధ్వే ఇతి । సమిధావితిసమ్-ఇధౌ । ఏతి । దధాతి । ఉపరిష్టాత్ । ఏవ । రక్షాగ్ంసి । అపేతి । హన్తి । యజుషా । అన్యామ్ । తూష్ణీమ్ । అన్యామ్ । మిథునత్వాయేతిమిథున-త్వాయ । ద్వే ఇతి । ఏతి । దధాతి । ద్విపాదితిద్వి-పాత్ । యజమానః । ప్రతిష్ఠిత్యా ఇతిప్రతి-స్థిత్యై । బ్రహ్మవాదిన ఇతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి

సః । తు । వై । యజేత । యః । యజ్ఞస్య । ఆర్త్యా । వసీయాన్ । స్యాత్ । ఇతి । భూపతయ ఇతి
భూ-పతయే । స్వాహా । భువనపతయ ఇతి భువన-పతయే । స్వాహా । భూతానామ్ ॥౨౨॥
పతయే । స్వాహా । ఇతి । స్కన్నమ్ । అను । మన్త్రయేత । యజ్ఞస్య । ఏవ । తత్ । ఆర్త్యా ।
యజమానః । వసీయాన్ । భవతి । భూయసీః । హి । దేవతాః । ప్రీణాతి । జామి । వై । ఏతత్ ।
యజ్ఞస్య । క్రియతే । యత్ । అన్వఞ్చౌ । పురోడాశౌ । ఉపాగ్ంశుయాజమిత్యుపాగ్ంశు-
యాజమ్ । అన్తరా । యజతి । అజామిత్వాయేత్యజామి-త్వాయ । అథో ఇతి । మిథునత్వాయేతి
మిథున-త్వాయ । అగ్నిః । అముష్మిన్న్ । లోకే । ఆసీత్ । యమః । అస్మిన్న్ । తే । దేవాః ।
అబ్రువన్న్ । ఏతి । ఇతః । ఇమౌ । వి । పరి । ఊహామ । ఇతి । అన్నాద్యేనేత్యన్న-అద్యేన ।
దేవాః । అగ్నిమ్ ॥౨౩॥ ఉపామన్త్రయన్తేత్యుప-అమన్త్రయన్త । రాజ్యేన । పితరః । యమమ్ ।
తస్మాత్ । అగ్నిః । దేవానామ్ । అన్నాద ఇత్యన్న-అదః । యమః । పితృణామ్ । రాజా । యః ।
ఏవమ్ । వేద । ప్రేతి । రాజ్యమ్ । అన్నాద్యమిత్యన్న-అద్యమ్ । ఆప్నోతి । తస్మై । ఏతత్ ।
భాగధేయమితి భాగ-ధేయమ్ । ప్రేతి । అయచ్ఛన్న్ । యత్ । అగ్నయే । స్విష్టకృత ఇతి స్విష్ట-
కృతే । అవద్యన్తీత్యవ-ద్యన్తి । యత్ । అగ్నయే । స్విష్టకృత ఇతి స్విష్ట-కృతే । అవద్యతీత్యవ-ద్యతి ।
భాగధేయేనేతి భాగ-ధేయేన । ఏవ । తత్ । రుద్రమ్ । సమితి । అర్ధయతి । సకృత్సకృదితి
సకృత్-సకృత్ । అవేతి । ద్యతి । సకృత్ । ఇవ । హి । రుద్రః । ఉత్తరార్ధాదిత్యుత్తర - అర్ధాత్ ।
అవేతి । ద్యతి । ఏషా । వై । రుద్రస్య ॥౨౪॥ దిక్ । స్వాయామ్ । ఏవ । దిశి । రుద్రమ్ । నిరవదయత
ఇతి నిః-అవదయతే । ద్విః । అభీతి । ఘారయతి । చతురవత్తస్యేతి చతుః-అవత్తస్య । ఆప్త్యై
పశవః । వై । పూర్వాః । ఆహుతయ ఇత్యా-హుతయః । ఏషః । రుద్రః । యత్ । అగ్నిః । యత్ ।
పూర్వాః । ఆహుతీరిత్యా-హుతీః । అభీతి । జుహుయాత్ । రుద్రాయ । పశూన్ । అపీతి ।

ర్ధ్యాత్ । అపశుః । యజమానః । స్యాత్ । అతివాయేత్యతి-హాయ । పూర్వా । అహుతీరిత్యా-హుతీః । జుహోతి । పశూనామ్ । గోపీథాయ ॥౨౫॥

॥ శ్రప్తస్స్వరేశయతిభూతానామగ్నిగంరుద్రస్యసప్తత్రింగంశచ్చ ॥౬॥

మనుః । పృథివ్యాః । యజ్ఞియమ్ । ఐచ్ఛత్ । సః । ఘృతమ్ । నిషిక్తమితిని-సిక్తమ్ । అవిన్దత్ । సః । అబ్రవీత్ । కః । అస్య । ఈశ్వరః । యజ్ఞే । అపీతి । కర్తోః । ఇతి । తౌ । అబ్రూతామ్ । మిత్రావరుణావితిమిత్రా-వరుణౌ । గోః । ఏవ । ఆవమ్ । ఈశ్వరౌ । కర్తోః । స్వః । ఇతి । తౌ । తతః । గామ్ । సమితి । ఐరయతామ్ । సా । యత్రయత్రేతియత్ర-యత్ర । న్యక్రామదితి ని-అక్రామత్ । తతః । ఘృతమ్ । అపీడ్యత । తస్మాత్ । ఘృతపదీతిఘృత-పదీ । ఉచ్యతే । తత్ । అస్యై । జన్మ । ఉపహూతమిత్యుప-హూతమ్ । రథన్తరమితిరథమ్-తరమ్ । సహ । పృథివ్యా । ఇతి । ఆహ ॥౨౬॥ ఇయమ్ । వై । రథన్తరమితిరథమ్-తరమ్ । ఇమామ్ । ఏవ । సహ । అన్నాద్యేనేత్యన్న-అద్యేన । ఉపేతి । హ్వయతే । ఉపహూతమిత్యుప-హూతమ్ । వామదేవ్యమితివామ-దేవ్యమ్ । సహ । అన్తరిక్షేణ । ఇతి । ఆహ । పశవః । వై । వామదేవ్యమితి వామ-దేవ్యమ్ । పశూన్ । ఏవ । సహ । అన్తరిక్షేణ । ఉపేతి । హ్వయతే । ఉపహూతమిత్యుప-హూతమ్ । బృహత్ । సహ । దివా । ఇతి । ఆహ । ఇరమ్ । వై । బృహత్ । ఇరామ్ । ఏవ । సహ । దివా । ఉపేతి । హ్వయతే । ఉపహూతాఇత్యుప-హూతాః । సప్త । హోత్రాః । ఇతి । ఆహ । హోత్రాః । ఏవ । ఉపేతి । హ్వయతే । ఉపహూతేత్యుప-హూతా । ధేనుః ॥౨౭॥ సహర్షభేతిసహ-ఋషభా । ఇతి । ఆహ । మిథునమ్ । ఏవ । ఉపేతి । హ్వయతే । ఉపహూతఇత్యుప-హూతః । భక్షః । సఖా । ఇతి । ఆహ । సోమపీథమితిసోమ-పీథమ్ । ఏవ । ఉపేతి । హ్వయతే । ఉపహూతాం ఇత్యుప-హూతాం । హోఇతి । ఇతి । ఆహ । ఆత్మానమ్ । ఏవ

ఉపేతి । హ్వయతే । ఆత్మా । హి । ఉపహూతానామిత్యుప-హూతానామ్ । వసిష్ఠా । ఇడామ్ ।
ఉపేతి । హ్వయతే । పశవః । వై । ఇడా । పశూన్ । ఏవ । ఉపేతి । హ్వయతే । చతుః । ఉపేతి ।
హ్వయతే । చతుష్పాదఇతిచతుః-పాదః । హి । పశవః । మానవీ । ఇతి । ఆహ । మనుః ।
హి । ఏతామ్ ॥౩౮॥ అగ్రే । అపశ్యత్ । ఘృతపదీతిఘృత-పదీ । ఇతి । ఆహ । యత్ । ఏవ
అస్యై । పదాత్ । ఘృతమ్ । అపీడ్యత । తస్మాత్ । ఏవమ్ । ఆహ । మైత్రావరుణీతిమైత్రా-
వరుణీ । ఇతి । ఆహ । మిత్రావరుణావితిమిత్రా-వరుణౌ । హి । ఏనామ్ । సమైరయతామితి
సమ్-ఐరయతామ్ । బ్రహ్మ । దేవకృతమితిదేవ-కృతమ్ । ఉపహూతమిత్యుప-హూతమ్ ।
ఇతి । ఆహ । బ్రహ్మ । ఏవ । ఉపేతి । హ్వయతే । దైవ్యాః । అధ్వర్యవః । ఉపహూతాఇత్యుప-
హూతాః । ఉపహూతాఇత్యుప-హూతాః । మనుష్యాః । ఇతి । ఆహ । దేవమనుష్యానితి
దేవ-మనుష్యాన్ । ఏవ । ఉపేతి । హ్వయతే । యే । ఇమమ్ । యజ్ఞమ్ । అవాన్ । యే । యజ్ఞపతి-
మితియజ్ఞ-పతిమ్ । వర్ధాన్ । ఇతి । ఆహ ॥౩౯॥ యజ్ఞాయ । చ । ఏవ । యజమానాయ ।
చ । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । ఏతి । శాస్తే । ఉపహూతేఇత్యుప-హూతే । ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా-
పృథివీ । ఇతి । ఆహ । ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా-పృథివీ । ఏవ । ఉపేతి । హ్వయతే । పూర్వజే
ఇతిపూర్వ-జే । ఋతావరీఇత్యృత-వరీ । ఇతి । ఆహ । పూర్వజేఇతిపూర్వ-జే । హి । ఏతేఇతి ।
ఋతావరీఇత్యృత-వరీ । దేవీఇతి । దేవపుత్రేఇతిదేవ-పుత్రే । ఇతి । ఆహ । దేవీఇతి । హి ।
ఏతేఇతి । దేవపుత్రేఇతిదేవ-పుత్రే । ఉపహూతఇత్యుప-హూతః । అయమ్ । యజమానః
ఇతి । ఆహ । యజమానమ్ । ఏవ । ఉపేతి । హ్వయతే । ఉత్తరస్యామిత్యుత్-తరస్యామ్ । దేవయజ్యా-
యామితిదేవ-యజ్యాయామ్ । ఉపహూతఇత్యుప-హూతః । భూయసి । హవిష్కరణఇతి
హవిః-కరణే । ఉపహూతఇత్యుప-హూతః । దివ్యే । ధామన్న్ । ఉపహూతఇత్యుప-

హూతః ॥౪౦॥ ఇతి । ఆహ । ప్రజేతిప్ర-జా । వై । ఉత్తరేత్యుత్-తరా । దేవయజ్యేతిదేవ-
యజ్యా । పశవః । భూయః । హవిష్కరణమితిహవిః-కరణమ్ । సువర్గఇతిసువః-గః ।
లోకః । దివ్యమ్ । ధామ ।ఇదమ్ ।అసి ।ఇదమ్ । అసి । ఇతి ।ఏవ । యజ్ఞస్య । ప్రియమ్
ధామ । ఉపేతి ।హ్వయతే ।విశ్వమ్ ।అస్య । ప్రియమ్ । ఉపహూతమిత్యుప-హూతమ్ ।
ఇతి । ఆహ । అఛమ్బట్కారమిత్యఛమ్బట్-కారమ్ । ఏవ । ఉపేతి । హ్వయతే ॥౪౧॥

॥ ఆహధేనుర్దేతాంవర్షానిత్యాహధామన్నుపహూతశ్చతుస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥౫॥

పశవః । వై । ఇడా । స్వయమ్ । ఏతి ।దత్తే । కామమ్ ।ఏవ । ఆత్మనా । పశూనామ్
ఏతి । దత్తే ।న । హి ।అన్యః ।కామమ్ । పశూనామ్ । ప్రయచ్ఛతీతిప్ర-యచ్ఛతి ।వాచః ।
పతయే । త్వా ।హుతమ్ । ప్రేతి ।అశ్నామి ।ఇతి । ఆహ ।వాచమ్ ।ఏవ । భాగధేయేనేతిభాగ-
ధేయేన ।ప్రీణాతి ।సదసః ।పతయే । త్వా ।హుతమ్ ।ప్రేతి ।అశ్నామి ।ఇతి ।ఆహ । స్వగాకృత్యై
ఇతిస్వగా-కృత్యై । చతురవత్తమితిచతుః-అవత్తమ్ । భవతి । హవిః । వై । చతురవత్తమితి
చతుః-అవత్తమ్ । పశవః । చతురవత్తమితిచతుః-అవత్తమ్ । యత్ । హోతా । ప్రాశ్నీయాదితి
ప్ర-అశ్నీయాత్ ।హోతా ॥౪౨॥ ఆర్తిమ్ ।ఏతి । ఋచ్ఛేత్ । యత్ । అగ్నౌ । జుహుయాత్
రుద్రాయ ।పశూన్ ।అపీతి । దధ్యాత్ ।అపశుః ।యజమానః ।స్యాత్ । వాచః । పతయే । త్వా
హుతమ్ ।ప్రేతి ।అశ్నామి । ఇతి । ఆహ ।పరోక్షమితిపరః-అక్షమ్ । ఏవ । ఏనత్ । జుహోతి
సదసః ।పతయే । త్వా । హుతమ్ । ప్రేతి । అశ్నామి । ఇతి । ఆహ । స్వగాకృత్యాఇతిస్వగా-
కృత్యై । ప్రేతి ।అశ్నన్తి ।తీర్థే ।ఏవ ।ప్రేతి ।అశ్నన్తి ।దక్షిణామ్ । దదాతి । తీర్థే । ఏవ । దక్షిణామ్
దదాతి । వీతి । వై । ఏతత్ । యజ్ఞమ్ ॥౪౩॥ ఛిన్దన్తి । యత్ । మధ్యతః । ప్రాశ్నన్తీతిప్ర-అశ్నన్తి
అద్భిరిత్యత్-భిః ।మార్జయన్తే । ఆపః । వై । సర్వాః ।దేవతాః ।దేవతాభిః । ఏవ । యజ్ఞమ్

సమితి । త్రిష్టుప్ । దేవాః । వై । యజ్ఞాత్ । రుద్రమ్ । అన్తః । ఆయన్ । సః । యజ్ఞమ్ । అవిధ్యత్
తమ్ । దేవాః । అభి । సమితి । అగచ్ఛన్త । కల్పతామ్ । నః । ఇదమ్ । ఇతి । తే । అబ్రువన్
స్విష్టమితి సు-ఇష్టమ్ । వై । నః । ఇదమ్ । భవిష్యతి । యత్ । ఇమమ్ । రాధయిష్యామః ।
ఇతి । తత్ । స్విష్టకృత ఇతి స్విష్ట-కృతః । స్విష్టకృత్త్వమితి స్విష్టకృత్-త్వమ్ । తస్య । ఆవిద్ధమిత్యా-
విద్ధమ్ । నిరితి ॥ ౫౬ ॥ అకృన్తన్ । యవేన । సమ్మితమితి సమ్-మితమ్ । తస్మాత్ । యవమాత్ర
మితి యవ-మాత్రమ్ । అవేతి । ద్యేత్ । యత్ । జ్యాయః । అవద్యేదిత్యవ-ద్యేత్ । రోపయేత్
తత్ । యజ్ఞస్య । యత్ । ఉపేతి । చ । స్తృణీయాత్ । అభీతి । చ । ఘారయేత్ । ఉభయతస్సంశ్వా
యీత్యుభయతః-సంశ్వాయి । కుర్యాత్ । అవదాయేత్యవ-దాయ । అభీతి । ఘారయతి
ద్విః । సమితి । పద్యతే । ద్విపాదితి ద్వి-పాత్ । యజమానః । ప్రతిష్ఠిత్యా ఇతి ప్రతి-స్థిత్యై ।
యత్ । తిరశ్చీనమ్ । అతిహరేదిత్యతి-హరేత్ । అనభివిద్ధమిత్యనభి-విద్ధమ్ । యజ్ఞస్య । అభీతి
విధ్యేత్ । అగ్రేణ । పరీతి । హరతి । తీర్థేన । ఏవ । పరీతి । హరతి । తత్ । పూష్ణే । పరీతి
అహరన్ । తత్ ॥ ౫౭ ॥ పూషా । ప్రాశ్యేతి ప్ర-అశ్య । దతః । అరుణత్ । తస్మాత్ । పూషా । ప్రపిష్ట
భాగ ఇతి ప్రపిష్ట-భాగః । అదన్తకః । హి । తమ్ । దేవాః । అబ్రువన్ । వీతి । వై । అయమ్
ఆర్తి । అప్రాశిత్రియ ఇత్యప్ర-అశిత్రియః । వై । అయమ్ । అభూత్ । ఇతి । తత్ । బృహస్పతయే
పరీతి । అహరన్ । సః । అబిభేత్ । బృహస్పతిః । ఇత్థమ్ । వావ । స్యః । ఆర్తిమ్ । ఏతి । అరిష్యతి
ఇతి । సః । ఏతమ్ । మన్త్రమ్ । అపశ్యత్ । సూర్యస్య । త్వా । చక్షుషా । ప్రతీతి । పశ్యామి
ఇతి । అబ్రవీత్ । న । హి । సూర్యస్య । చక్షుః ॥ ౫౮ ॥ కిమ్ । చన । హినస్తి । సః । అబిభేత్ । ప్రతి
గృహ్ణన్తమితి ప్రతి-గృహ్ణన్తమ్ । మా । హింసిష్యతి । ఇతి । దేవస్య । త్వా । సవితుః । ప్రసవ
ఇతి ప్ర-సవే । అశ్వినోః । బాహుభ్యామితి బాహు-భ్యామ్ । పూష్ణః । హస్తాభ్యామ్ । ప్రతీతి ।

గృహ్ణామి । ఇతి । అబ్రవీత్ । సవితృప్రసూత ఇతి సవితృ-ప్రసూతః । ఏవ । ఏనత్ । బ్రహ్మణా దేవతాభిః । ప్రతీతి । అగృహ్ణాత్ । సః । అబిభేత్ । ప్రాశ్నన్తమితిప్ర-అశ్నన్తమ్ । మా । హిగ్ంసిష్యతి ఇతి । అగ్నేః । త్వా । ఆస్యేన । ప్రేతి । అశ్నామి । ఇతి । అబ్రవీత్ । న । హి । అగ్నేః । ఆస్యమ్ కిమ్ । చన । హినస్తి । సః । అబిభేత్ ॥౮॥ ప్రాశితమితిప్ర-అశితమ్ । మా । హిగ్ంసిష్యతి ఇతి । బ్రాహ్మణస్య । ఉదరేణ । ఇతి । అబ్రవీత్ । న । హి । బ్రాహ్మణస్య । ఉదరమ్ । కిమ్ । చన । హినస్తి । బృహస్పతేః । బ్రహ్మణా । ఇతి । సః । హి । బ్రహ్మిష్ఠః । అపేతి । వై । ఏతస్మాత్ ప్రాణా ఇతిప్ర-అనాః । క్రామన్తి । యః । ప్రాశిత్రమితిప్ర-అశిత్రమ్ । ప్రాశ్నాతీతిప్ర-అశ్నాతి అద్భిరిత్యత్-భిః । మార్జయిత్వా । ప్రాణానితిప్ర-అనాన్ । సమితి । మృశతే । అమృతమ్ । వై । ప్రాణా ఇతిప్ర-అనాః । అమృతమ్ । ఆపః । ప్రాణానితిప్ర-అనాన్ । ఏవ । యథాస్థానమితి యథా-స్థానమ్ । ఉపేతి । హ్వయతే ॥౯॥

ప్రాశిత్రియాద్ధోతాయజ్ఞంనిరవహరన్తచ్చక్షురాస్యంకించనహినస్తిసోఽబిభేత్షట్చత్వారిగ్ం శచ్చ ॥౯॥

అగ్నీధ ఇత్యగ్ని-ఇధే । ఏతి । దధాతి । అగ్నిముఖానిత్యగ్ని-ముఖాన్ । ఏవ । ఋతూన్ ప్రీణాతి । సమిధమితిసమ్-ఇధమ్ । ఏతి । దధాతి । ఉత్తరాసామిత్యుత్-తరాసామ్ । ఆహుతీనా మిత్యా-హుతీనామ్ । ప్రతిష్ఠిత్యా ఇతిప్రతి-స్థిత్యై । అథో ఇతి । సమిద్వతీతిసమిత్-వతి । ఏవ జుహోతి । పరిధీనితిపరి-ధీన్ । సమితి । మార్ష్టి । పునాతి । ఏవ । ఏనాన్ । సకృత్సకృదితి సకృత్-సకృత్ । సమితి । మార్ష్టి । పరాఙ్ । ఇవ । హి । ఏతర్హి । యజ్ఞః । చతుః । సమితి పద్యతే । చతుష్పాద ఇతిచతుః-పాదః । పశవః । పశూన్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । బ్రహ్మన్ ప్రేతి । స్థాస్యామః । ఇతి । ఆహ । అత్ర । వై । ఏతర్హి । యజ్ఞః । శ్రితః ॥౧౦॥ యత్ర । బ్రహ్మ

యత్ర ।ఏవ ।యజ్ఞః । శ్రితః । తతః । ఏవ ।ఏనమ్ ।ఏతి ।రభతే ।యత్ ।హస్తేన । ప్రమీవేదితి ప్ర-మీవేత్ । వేపనః । స్యాత్ । యత్ । శీర్ష్ణా శీర్షక్తిమానితి శీర్షక్తి-మాన్ । స్యాత్ । యత్ తూష్ణీమ్ । ఆసీత । అసమ్ప్రత్తఇత్యసమ్-ప్రత్తః । యజ్ఞః । స్యాత్ । ప్రేతి । తిష్ఠ । ఇతి । ఏవ బ్రూయాత్ ।వాచి । వై । యజ్ఞః ।శ్రితః । యత్ర । ఏవ । యజ్ఞః । శ్రితః । తతః । ఏవ । ఏనమ్ సమ్ । ప్రేతి ।యచ్ఛతి । దేవ ।సవితః ।ఏతత్ ।తే ।ప్రేతి ॥౧౦॥ ఆహ ।ఇతి । ఆహ ప్రసూత్యా ఇతిప్ర-సూత్యై । బృహస్పతిః ।బ్రహ్మ ।ఇతి ।ఆహ ।సః । హి । బ్రహ్మిష్ఠః । సః । యజ్ఞమ్ । పాహి । సః ।యజ్ఞపతిమితియజ్ఞ-పతిమ్ । పాహి । సః ।మామ్ । పాహి । ఇతి ఆహ । యజ్ఞాయ ।యజమానాయ ।ఆత్మనే ।తేభ్యః ।ఏవ ।ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ ।ఏతి శాస్తే । అనార్త్యై ఇత్యనా-ఆర్త్యై ।ఆహ ।దేవాన్ ।యజ ।ఇతి ।బ్రహ్మవాదినఇతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి ఇష్టాః । దేవతాః ।అథ ।కతమే ।ఏతే ।దేవాః ।ఇతి ।ఛన్దాంసి ।ఇతి ।బ్రూయాత్ । గాయత్రీమ్ త్రిష్టుభమ్ ॥౧౧॥ జగతీమ్ ।ఇతి ।అథో ఇతి । ఖలు ।ఆహుః । బ్రాహ్మణాః । వై । ఛన్దాంసి ఇతి ।తాన్ ।ఏవ ।తత్ ।యజతి ।దేవానామ్ ।వై ।ఇష్టాః ।దేవతాః ।ఆసన్ । అథ । అగ్నిః । న । ఉదితి । అజ్వలత్ । తమ్ । దేవాః । ఆహుతీభిరిత్యాహుతి-భిః । అనూయాజేష్విత్యను-యాజేషు । అన్వితి । అవిన్దన్ । యత్ ।అనూయాజానిత్యను-యాజాన్ । యజతి । అగ్నిమ్ ఏవ । తత్ । సమితి ।ఇన్ధే । ఏతర్యుః । వై । నామ । ఆసురః । ఆసీత్ । సః ।ఏతర్హి । యజ్ఞస్య ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । అవృఙ్క్త । యత్ । బ్రూయాత్ । ఏతత్ ॥౧౨॥ ఉ । ద్యావాపృథివీ ఇతి ద్యావా-పృథివీ । భద్రమ్ । అభూత్ । ఇతి । ఏతర్యుమ్ । ఏవ । ఆసురమ్ । యజ్ఞస్య । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । గమయేత్ । ఇదమ్ । ద్యావాపృథివీ ఇతి ద్యావా-పృథివీ ।భద్రమ్ । అభూత్ ఇతి । ఏవ ।బ్రూయాత్ ।యజమానమ్ ।ఏవ । యజ్ఞస్య । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । గమయతి

ఆర్త్వా । సూక్తవాకమితిసూక్త-వాకమ్ । ఉత । నమోవాకమితినమః-వాకమ్ । ఇతి । ఆహ
ఇదమ్ । అరాత్స్మ ।ఇతి ।వావ ।ఏతత్ ।ఆహ ।ఉపశ్రితఇత్యుప-శ్రితః । దివః । పృథివ్యోః ।
ఇతి । ఆహ ।ద్యావాపృథివ్యోరితిద్యావా-పృథివ్యోః ।హి ।యజ్ఞః । ఉపశ్రితఇత్యుప-శ్రితః ।
ఓమన్వతీఇత్యోమన్-వతీ ।తే । అస్మిన్న్ । యజ్ఞే । యజమాన । ద్యావాపృథివీఇతి ద్యావా-
పృథివీ ॥౫౨॥ స్తామ్ । ఇతి । ఆహ । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । ఏవ ।ఏతామ్ । ఏతి । శాస్తే
యత్ । బ్రూయాత్ । సూపావసానేతిసు-ఉపావసానా । చ । స్వధ్యవసానేతిసు-అధ్యవసానా
చ ।ఇతి ।ప్రమాయుకఇతిప్ర-మాయుకః । యజమానః । స్యాత్ । యదా । హి । ప్రమీయతే
ఇతిప్ర-మీయతే । అథ ।ఇమామ్ ।ఉపావస్యతీత్యుప-అవస్యతి । సూపచరణేతిసు-ఉపచరణా
చ । స్వధిచరణేతిసు-అధిచరణా । చ ।ఇతి । ఏవ । బ్రూయాత్ । వరీయసీమ్ । ఏవ । అస్మై
గవ్యూతిమ్ ।ఏతి । శాస్తే ।న । ప్రమాయుకఇతిప్ర-మాయుకః ।భవతి । తయోః । ఆవిదీత్యా-
విది । అగ్నిః । ఇదమ్ ।హవిః ।అజుషత ।ఇతి ।ఆహ ।యాః । అయాక్ష్మ ॥౫౩॥ దేవతాః ।
తాః । అరీరధామ । ఇతి ।వావ ।ఏతత్ ।ఆహ ।యత్ ।న । నిర్దిశేదితినిః-దిశేత్ । ప్రతివేశమితి
ప్రతి-వేశమ్ । యజ్ఞస్య । ఆశీరిత్యా-శీః ।గచ్ఛేత్ ।ఏతి । శాస్తే । అయమ్ । యజమానః ।
అసౌ । ఇతి । ఆహ । నిర్దిశ్యేతినిః-దిశ్య । ఏవ । ఏనమ్ । సువర్గమితిసువః-గమ్ । లోకమ్ ।
గమయతి । ఆయుః । ఏతి । శాస్తే । సుప్రజాస్త్వమితిసుప్రజాః-త్వమ్ । ఏతి । శాస్తే । ఇతి ।
ఆహ । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । ఏవ । ఏతామ్ । ఏతి । శాస్తే । సజాతవనస్యామితిసజాత-
వనస్యామ్ ।ఏతి । శాస్తే ।ఇతి ।ఆహ । ప్రాణాఇతిప్ర-అనాః ।వై । సజాతాఇతిస-జాతాః ।
ప్రాణానితిప్ర-అనాన్ । ఏవ ॥౫౪॥ న ।అన్తః । ఏతి । తత్ । అగ్నిః । దేవః । దేవేభ్యః । వనతే
వయమ్ ।అగ్నేః ।మానుషాః ।ఇతి ।ఆహ । అగ్నిః । దేవేభ్యః । వనుతే । వయమ్ ।

మనుష్యేభ్యః । ఇతి । వావ । ఏతత్ । ఆహ । ఇహ । గతిః । వామస్య । ఇదమ్ । చ । నమః । దేవేభ్యః । ఇతి । ఆహ । యాః । చ । ఏవ । దేవతాః । యజతి । యాః । చ । న । తాభ్యః । ఏవ । ఉభయీభ్యః । నమః । కరోతి । ఆత్మనః । అనార్త్యై ॥౧౬॥

॥ శ్రితస్తైప్రతిష్ఠమేతద్వావపృథివీయాఆయోక్ష్మప్రాణానేవపట్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥౯॥

దేవాః । వై । యజ్ఞస్య । స్వగాకర్తారమితిస్వగా-కర్తారమ్ । న । అవిన్దన్న్ । తే । శంయుమితి శమ్-యుమ్ । బార్హస్పత్యమ్ । అబ్రువన్న్ । ఇమమ్ । నః । యజ్ఞమ్ । స్వగేతిస్వ-గా । కురు । ఇతి । సః । అబ్రవీత్ । వరమ్ । వృణై । యత్ । ఏవ । అబ్రాహ్మణోక్తఇత్యబ్రాహ్మణ-ఉక్తః । అశ్రద్దధానఇత్యశ్రత్-దధానః । యజాతై । సా । మే । యజ్ఞస్య । ఆశీరిత్యా-శీః । అసత్ । ఇతి । తస్మాత్ । యత్ । అబ్రాహ్మణోక్త ఇత్యబ్రాహ్మణ-ఉక్తః । అశ్రద్దధాన ఇత్యశ్రత్-దధానః । యజతే । శంయుమితిశమ్-యుమ్ । ఏవ । తస్య । బార్హస్పత్యమ్ । యజ్ఞస్య ఆశీరిత్యా-శీః । గచ్ఛతి । ఏతత్ । మమ । ఇతి । అబ్రవీత్ । కిమ్ । మే । ప్రజాయాఇతిప్ర-జాయాః ॥౧౭॥ ఇతి । యః । అపగురాతాఇత్యప-గురాతై । శతేన । యాతయాత్ । యః । నిహనదితిని-హనత్ । సహస్రేణ । యాతయాత్ । యః । లోహితమ్ । కరవత్ । యావతః । ప్రస్కద్యేతిప్ర-స్కద్య । పాగ్ంసూన్ । సంగృహ్ణాదితిసమ్-గృహ్ణాత్ । తావతః । సంవత్సరానితిసమ్-వత్సరాన్ । పితృలోకమితిపితృ-లోకమ్ । న । ప్రేతి । జానాత్ । ఇతి । తస్మాత్ । బ్రాహ్మణాయ న । అపేతి । గురేత । న । నీతి । హన్యాత్ । న । లోహితమ్ । కుర్యాత్ । ఏతావతా । హ । ఏనసా భవతి । తత్ । శంయోరితిశమ్-యోః । ఏతి । వృణీమహే । ఇతి । ఆహ । యజ్ఞమ్ । ఏవ తత్ । స్వగేతిస్వ-గా । కరోతి । తత్ ॥౧౮॥ శంయోరితిశమ్-యోః । ఏతి । వృణీమహే ఇతి । ఆహ । శంయుమితిశమ్-యుమ్ । ఏవ । బార్హస్పత్యమ్ । భాగధేయేనేతిభాగ-

ధేయేన । సమితి । అర్ధయతి । గాతుమ్ । యజ్ఞాయ । గాతుమ్ । యజ్ఞపతయ ఇతి యజ్ఞ-పతయే । ఇతి । ఆహ । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । ఏవ । ఏతామ్ । ఏతి । శాస్తే । సోమమ్ । యజతి । రేతః । ఏవ । తత్ । దధాతి । త్వష్టారమ్ । యజతి । రేతః । ఏవ । హితమ్ । త్వష్టా । రూపాణీ వీతి । కరోతి । దేవానామ్ । పత్నీః । యజతి । మిథునత్వాయేతి మిథున-త్వాయ । అగ్నిమ్ । గృహపతిమితి గృహ-పతిమ్ । యజతి । ప్రతిష్ఠిత్యా ఇతి ప్రతి-స్థిత్యై । జామి । వై । ఏతత్ । యజ్ఞస్య । క్రియతే ॥౫౫॥ యత్ । అన్వఞ్చః । ప్రయాజా ఇతి ప్ర-యాజాః । ఇజ్యన్తే । అన్వఞ్చః । పత్నీసంయాజా ఇతి పత్నీ-సంయాజాః । ఋచమ్ । అనూచ్యేత్యను-ఉచ్య । పత్నీసంయాజానామితి పత్నీ-సంయాజానామ్ । ఋచా । యజతి । అజామిత్వాయేత్యజామి-త్వాయ । అథో ఇతి । మిథునత్వాయేతి మిథున-త్వాయ । పఙ్క్తిప్రాయణ ఇతి పఙ్క్తి-ప్రాయణః । వై । యజ్ఞః । పఙ్క్త్యుదయన ఇతి పఙ్క్తి-ఉదయనః । పఞ్చ । ప్రయాజా ఇతి ప్ర-యాజాః । ఇజ్యన్తే । చత్వారః । పత్నీసంయాజా ఇతి పత్నీ-సంయాజాః । సమిష్టయజురితి సమిష్ట-యజుః । పఞ్చమమ్ । పఙ్క్తిమ్ । ఏవ । అన్వితి । ప్రయన్తీతి ప్ర-యన్తి । పఙ్క్తిమ్ । అను । ఉదితి । యన్తి ॥౫౬॥

॥ ప్రజాయాఃకరోతి తత్క్రియతే త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥౧౧॥

యుక్ష్వ । హి । దేవహూతమానితి దేవ-హూతమాన్ । అశ్వాన్ । అగ్నే । రథీః । ఇవ ॥ నీతి । హోతా । పూర్వ్యః । సదః ॥ ఉత । నః । దేవ । దేవాన్ । అచ్ఛ । వోచః । విదుష్టర ఇతి విదుః-తరః ॥ శ్రత్ । విశ్వా । వార్యా । కృధి ॥ త్వమ్ । హ । యత్ । యవిష్ఠ్య । సహసః । సూనో ఇతి । ఆహుతేత్యా-హుత ॥ ఋతావేత్యృత-వా । యజ్ఞియః । భువః ॥ అయమ్ । అగ్నిః । సహస్రిణః । వాజస్య । శతినః । పతిః ॥ మూర్ధా । కవిః । రయీణామ్ ॥ తమ్ । నేమిమ్ । ఋభవః । యథా । ఏతి । నమస్వ । సహూతిభిరితి సహూతి-భిః ॥ నేదీయః । యజ్ఞమ్ [illegible]

అఙ్గిరః ॥ తస్మై । సూనమ్ । అభిద్యవ ఇత్యభి-ద్యవే । వాచా । [illegible]
వృష్టే । చోదస్వ । సుష్టుతిమితి సు-స్తుతిమ్ ॥ కమ్ । [illegible]
అపాకచక్షస ఇత్యపాక-చక్షసః ॥ ప్రతిమ్ । గోషు । [illegible]
విశః । ప్రస్నాతీరితి ప్ర-స్నాతీః । ఇవ । ఉస్రాః ॥ కృశమ్ । [illegible]
నః । సమస్య । దూఢ్యః । పరిద్వేషస ఇతి పరి-ద్వేషసః । [illegible]
వర్ధీత్ ॥ నమః । తే । అగ్నే । ఓజసే । గృణన్తి । దేవ । కృష్టయః ॥ [illegible]
అర్దయ ॥ కువిత్ । స్వితి । నః । గవిష్టయ ఇతి గో-ఇష్టయే । అగ్నే । [illegible]
రయిమ్ ॥ ఉరుకృదిత్యురు-కృత్ । ఉరు । నః । కృధి ॥ మా । [illegible]
ధనే । పరేతి । వర్క్తి । భారభృదితి భార-భృత్ । యథా ॥ [illegible]
రయిమ్ । జయ ॥ అన్యమ్ । అస్మత్ । భియై । ఇయమ్ । అగ్నే । [illegible]
నః అమవదిత్యమ-వత్ । శవః ॥ యస్య అజుషత్ । [illegible]
మఖస్య । వా ॥ తమ్ । ఘ । ఇత్ । అగ్నిః । వృధా । అవతి ॥ [illegible]
సమ్-వతః । అవరాన్ । అభి । ఏతి । తర ॥ యత్ర । అహమ్ । [illegible]
హి । తే । పురా । వయమ్ । అగ్నే । పితుః । యథా । అవసః ॥ అధ । తే । [illegible]
యః । ఉగ్రః । ఇవ । శర్యహేతి శర్య-హా । తిగ్మశృఙ్గ ఇతి తిగ్మ-శృఙ్గః । [illegible]
పురః । రురోజిథ ॥ సఖాయః । సమితి । వః । సమ్యఞ్చమ్ । [illegible]
వరిష్ఠాయ । క్షితీనామ్ । ఊర్జః । నప్త్రే । సహస్వతే ॥ [illegible]
వృషన్ । అగ్నే । విశ్వాని । అర్యః । ఆ ॥ ఇడః । పదే । సమితి । [illegible]
ఏతి । భర ॥ ప్రజాపత ఇతి ప్రజా-పతే । నః । వేద । [illegible]

ఇమౌ । దేవౌ ॥౬౪॥

॥ యజ్ఞమమైరథ వృష్ణే కాన్న వింశతిశ్చ ॥౧౧॥

ఉశన్తః । త్వా । హవామహే । ఉశన్తః । సమ్ । ఇధీమహి ॥ ఉశన్ । ఉశతః । ఆ । వహ । పితౄన్ । హవిషే । అత్తవే ॥ త్వమ్ । సోమ । ప్రచికిత ఇతి ప్ర-చికితః । మనీషా । త్వమ్ । రజిష్ఠమ్ । అను । నేషి । పన్థామ్ ॥ తవ । ప్రణీతీ ఇతి ప్ర-నీతీ । పితరః । నః । ఇన్దో ఇతి । దేవేషు । రత్నమ్ । అభజన్త । ధీరాః ॥ త్వయా । హి । నః । పితరః । సోమ । పూర్వే । కర్మాణి । చక్రుః । పవమాన । ధీరాః ॥ వన్వన్ । అవాతః । పరిధీనితి పరి-ధీన్ । అప । ఊర్ణు । వీరేభిః । అశ్వైః । మఘవేతి మఘ-వా । భవ ॥౬౫॥ నః ॥ త్వమ్ । సోమ । పితృభిరితి పితృ-భిః । సంవిదాన ఇతి సమ్-విదానః । అను । ద్యావాపృథివీ ఇతి ద్యావా-పృథివీ । ఆ । తతన్థ ॥ తస్మై । తే । ఇన్దో ఇతి । హవిషా । విధేమ । వయమ్ । స్యామ । పతయః । రయీణామ్ ॥ అగ్నిష్వాత్తా ఇత్యగ్ని-స్వాత్తాః । పితరః । ఆ । ఇహ । గచ్ఛత । సదస్సద ఇతి సదః-సదః । సదత । సుప్రణీతయ ఇతి సు-ప్రణీతయః ॥ అత్త । హవీꣳషి । ప్రయతానీతి ప్ర-యతాని । బర్హిషి । అథ । రయిమ్ । సర్వవీరమితి సర్వ-వీరమ్ । దధాతన ॥ బర్హిషద ఇతి బర్హి-సదః । పితరః । ఊతీ । అర్వాక్ । ఇమా । వః । హవ్యా । చకృమ । జుషధ్వమ్ ॥ తే । ఆ । గత । అవసా । శన్తమేనేతి శమ్-తమేన । అథ । అస్మభ్యమిత్యస్మ-భ్యమ్ ॥౬౬॥ శమ్ । యోః । అరపః । దధాత ॥ ఆ । అహమ్ । పితౄన్ । సువిదత్రానితి సు-విదత్రాన్ । అవిత్సి । నపాతమ్ । చ । విక్రమణమితి వి-క్రమణమ్ । చ । విష్ణోః ॥ బర్హిషద ఇతి బర్హి-సదః । యే । స్వధయేతి స్వ-ధయా । సుతస్య । భజన్త । పిత్వః । తే । ఇహ । ఆగమిష్ఠా ఇత్యా-గమిష్ఠాః ॥ ఉపహూతా ఇత్యుప-హూతాః । పితరః । సోమ్యాసః । బర్హిష్యేషు । నిధిష్వితి ని-ధిషు ।

ప్రియేషు ॥ తే । ఏతి । గమన్తు । తే । ఇహ । శ్రువన్తు । అధీతి । బ్రువన్తు । తే । అవన్తు । అస్మాన్ ॥ ఉదితి । ఈరతామ్ । అవరే । ఉదితి । పరాసః । ఉదితి । మధ్యమాః । పితరః । సోమ్యాసః ॥ అసుమ్ ॥౬౨॥ యే । ఈయుః । అవృకాః । ఋతజ్ఞా ఇత్యృత-జ్ఞాః । తే । నః । అవన్తు । పితరః । హవేషు ॥ ఇదమ్ । పితృభ్య ఇతి పితృ-భ్యః । నమః । అస్తు । అద్య । యే । పూర్వాసః । యే । ఉపరాసః । ఈయుః ॥ యే । పార్థివే । రజసి । ఏతి । నిషత్తా ఇతి ని-సత్తాః । యే । వా । నూనమ్ । సువృజనాస్వితి సు-వృజనాసు । విక్షు ॥ అథ । యథా । నః । పితరః । పరాసః । ప్రత్నాసః । అగ్నే । ఋతమ్ । ఆశుషాణాః ॥ శుచి । ఇత్ । అయన్న్ । దీధితిమ్ । ఉక్థశాసఇత్యుక్థ-శాసః । క్షామ । భిన్దన్తః । అరుణీః । అపేతి । వ్రన్న్ ॥ యత్ । అగ్నే ॥౬౩॥ కవ్యవాహనేతి కవ్య-వాహన । పితౄన్ । యక్షి । ఋతావృధ ఇత్యృత-వృధః ॥ ప్రేతి । చ । హవ్యాని । వక్ష్యసి । దేవేభ్యః । చ । పితృభ్య ఇతి పితృ-భ్యః । ఆ ॥ త్వమ్ । అగ్నే । ఈడితః । జాతవేద ఇతి జాత-వేదః । అవాట్ । హవ్యాని । సురభీణి । కృత్వా ॥ ప్రేతి । అదాః । పితృభ్య ఇతి పితృ-భ్యః । స్వధయేతి స్వ-ధయా । తే । అక్షన్న్ । అద్ధి । త్వమ్ । దేవ । ప్రయతేతి ప్ర-యతా । హవీగ్ంషి ॥ మాతలీ । కవ్యైః । యమః । అఙ్గిరోభిరిత్యఙ్గిరః-భిః । బృహస్పతిః । ఋక్వభిరిత్యృక్వ-భిః । వావృధానః ॥ యాన్ । చ । దేవాః । వావృధుః । యే । చ । దేవాన్ । స్వాహా । అన్యే । స్వధయేతి స్వ-ధయా । అన్యే । మదన్తి ॥౬౪॥ ఇమమ్ । యమ । ప్రస్తరమితి ప్ర-స్తరమ్ । ఏతి । హి । సీద । అఙ్గిరోభిరిత్యఙ్గిరః-భిః । పితృభిరితి పితృ-భిః । సంవిదాన ఇతి సమ్-విదానః ॥ ఏతి । త్వా । మన్త్రాః । కవిశస్తా ఇతి కవి-శస్తాః । వహన్తు । ఏనా । రాజన్న్ । హవిషా । మాదయస్వ ॥ అఙ్గిరోభిరిత్యఙ్గిరః-భిః । ఏతి । గహి । యజ్ఞియేభిః । యమ । వైరూపైః । ఇహ । మాదయస్వ ॥ వివస్వన్తమ్ । హువే । యః । పితా । తే । అస్మిన్న్ । యజ్ఞే । బర్హిషి । ఏతి । నిషద్యేతి ని-సద్య ॥

అఙ్గిరసః । నః । పితరః । నవగ్వాః । అథర్వాణః । భృగవః ।సోమ్యాః ॥తేషామ్ । వయమ్ సుమతావితిసు-మతౌ ।యజ్ఞియానామ్ । అపీతి । భద్రే । సౌమనసే । స్యామ ॥౨౦॥

॥ భవాస్మభ్యమసుంయదగ్నేమదన్తిసౌమనసపీకత్వా ॥౧౨॥

సమిధశ్చక్షుపీప్రజాపతిరాజ్యస్త్వేవస్యస్యంబ్రహ్మవాదినోఽద్భిరగ్నేప్రయోమనః పృథివ్యా పశవోఽగ్నిధేదేవావై యజ్ఞస్యయుజ్ఞేశస్తస్మాద్ద్వాదశ ॥౧౨॥

సమిధోయాజ్యాతస్మాన్నాభాగగ్ం హితమస్విత్యాహ ప్రజావాతిహేత్యాహ యుక్ష్వాహి సప్తతిః ॥౨౦॥

॥ సమిధస్సౌమనసేస్యామ ॥

॥ హరిఃఓమ్ ॥

॥ తత్సత్ ॥

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

షష్ఠ ప్రశ్నః ద్వితీయకాణ్డశ్చ సమాప్తః